

ישור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא מו.

אכל מועד לגמרי לא משקחם לה ללד
שלא יגדל אדם כו'. הכי נמי האי לל
הדרן עלך שור שנגח
שור שנגח אם הפרה ונמלא עוב
אם עד שלא נגח ילדה.

1. או נודע כי שור נחב
הוא מתמול שלשם ולא
שמרנו בעצלו שלם
שלחם שור תחת השור
יהיה זה לה;

2. וכי יפתח איש בור או
יכרה איש בור ולא
כסנו ונפל שקמה שור או
ממור:
3. כי תכנה בית חדש
ועשית מעקה לגגך ולא
תעשית דמים בביתך כי
נפל הדפול ממנו:

דברים כב ח

תוס' ד"ה דאפילו וכו'
ע"ל דלמ"ד פלגא נוקא
קנסא. עיין לעיל דף מא
ע"כ תוספות ד"ה מודה:

א] תום' ד"ה דאפילו כו'
עוד אר"י כו'. ג"כ וכ"כ
הראב"ד והרא"ש ספ"ו
ש"פ. אבל הרמב"ם חולק:

פרק חמישי: שור שנגנב
את הפרה
ואכל חכמים ואומים זה
לכל גדול בדין, המצויא
חמיוניו עליו הראיה.
פר"ח דקיי"ל חכמים
ואיצ"ג דמור רבה בר
אבוה בפרק השואל את
הפרה אין הואל טומנס
אפילו ברי וברי שינויא
הוא ודוחיה היא דקיי"ל
חכמים. איתמר המור
שור לחבירו ונמצא נגחן.
קיי"ל הלכתא כשמואל
ברעי. וכן פר"ח וצ"ל
הלכתא כשמואל.

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הדרן עלך שור שננח ארבעה וחמשה

אומר שמא. וא"ת והא מחויב שבועה ואין יכול ליטעם הוא זהו מודה במקלט בנזק הפרה ויכול ליטעם משלם כדאמר רבא בפרק השואל (ב"מ דף קמ. וס.) ומיהו שמואל לית ליה האי ס' (ס.) ועוד י"ל דלמ"ד פלגא נזקא קנסא לא יהא מחויב שבועה גדולה מהדולת עלמו דמדור דמי כלל דהא טעמא דמחויב שבועה ואין יכול ליטעם משלם מפרש בפרק כל הנשבעין (שם) שניהם ולא בין הירושים ומפרש הם כגון שאמר ליה מנה לאכא ביד אביך ואמר ליה חמשה כליה' ומהיבא ועל כרחך צריך ליתן טעם למה שבא חייב ויבירושם פטור דבלא טעמא אין לומר כה"ג וי' לית ליה מה לי אהוה אלא טעמא דחייב לא ידענא דהיה לו לומר ויבירושא לא היה לטעם לידע במייל דלחזוהו ומיהו טעמא איז ליה נמי למיפטר בשמעמין שאין קודם וא"ת דהכא משמע דלית ליה לרב יהודה ברי עדיף ולקמן בפרק בתרא (דף קמ.) וכן צידך והלא אומר איני יודע רב יהודה ורב הונא מחייבי דברי עדיף ואין לתרץ דהכא משמיה (דף יב: וס.) צ"ע למימר הא דרב יהודה ורב הונא דשמואל היא ולפי אותה סברה תקשה דהתם ברי שלו טוב שידוע שיכחינו אם הוא משקר וגם אותו יש לו לידע אם חייב לו אם לא ידע דהוא אמת הוא אורי עדיף אבל הכא מה שטוען ברי לפי שידוע הוא לא היה בשעה צריכה משא"ל אין ברי עדיף ובספ"ק דכתובות (ס.) דצ"ע למימר הא דרב הונא ורב יהודה ודדחייהם בתוספתא היה יכול להקשות התם דשמואל ארשמואל דהתם פסיק שמואל כרי"ג אלא"ע דהתם אין לצעל לידע מתי נאנסת והכא בשמעמין מודה שמואל דלא אמר ברי עדיף במה יכול לומר ולטעמין ולא קאמר וההיא דהבית והעלייה (ב"מ דף קסו: וס.) דהיה אחד מוכר וקאמר איני יודע ופרץ לימא מיהו תיובתא דרי"ג ומשמע דלרב יהודה נחא התם י"ל דרגיליהו ממונה דמוקי לה כגון שיש עסק שבועה ביניהם ואם לא היה לו להכיר אכזרי לא הייתי אומר מן העליל וההיא דתנן גיש נוחלין (ב"ב דף קלז. וס.) קלה זה אפי' נזמן ויטול עמו בחלקו ומוקי בזה אומרת מנה לי בידך והלא אומר איני יודע פטור א"ע צ"ע גרוע הוא שאין להם מן הצאות שצא ממדינת הים הדין בלא הכי דחי שפיר ואין חושש דמרי ולטעמין עוד י"ל דהתם מן צדד והלא אומר איני יודע פטור היכא דהוי ברי גרשו והשאל טוב ענין

לקנות שוורים לחרישה, ובגון שהיו מבירים זה את זה, ודאי לרדוף זכין, ואפילו לשמולל ליהיו מקח עשוע, דמיון שמזכירם זה את זה וזה את זה, דובין להא ולחא. כגון עבה ועובד אלמה (שוש). ונחיוזי אי דמי רדיא לרדיא. כיון דהאי גברא עבד דחזין להכי וזהכי לשמוללם, צידיהם ויחזי אי דמי רדיא ובה ליה יסעתי כי דינר דהשם מודיעת לרדוף זכין והכי זה מקח עשוע, ממוכרין כיון ונגמל חומק, וזכין כיון דדמי רדיא קביל מנייה לוקח מקחו בטל, נדמאנא רהי חזא לרדיא, שהכי נגמל גנח וזלש שזה אלף כי דינרם יחזי, וליכא נדמא דגמל דריש חזא לרדיא וזה כי דינרם יחזי.

הדרן עלך שור שננח ד' וה'

שׁוּרֵךְ שָׁנָה אֶת הַפֶּרֶה. וְזוֹ דְּבָרִי
סוּמוּכּוֹס. תִּמְמָה דְּבִפְרָק
הַשּׁוּאֵל (צ"מ דף ק. וסא) מִשְׁמַע
דְּלֵאלָא אֲמַר סוּמוּכּוֹס יִחְלוּקוּ אֲלֵא עֵוּמַד
בְּזָרְסָא גְבִי הַמְחַלֵּף פֶּרֶה בַּחמור
דְּפִרְסָא בְּגַמְרָא אֲמַלֵּי יִחְלוּקוּ וְנָחוּ
בְּרִשּׁוֹת דְּמָאָן קִימָא אֲמַר שְׁמַאל
עֵוּמוּמַת בִּזְאֵס וּפְרִיךְ וְנוֹקְמָה בַּחוּקַת
מִרָא קִמָא הָא מְנִי סוּמוּכּוֹס הִיא
מִדְּלֵאלָא אֲמַר אֲלֵא מִשְׁמַע דְּלֵאלָא דְּהִר
בִּיזָה מִשְׁנוּיָא קִמָא וְיָךְ דְּהִכָּה אִיכָא
לְאוֹקְמִי עֵוּמוּמַת בִּזְאֵס לר"ע דְּאֲמַר
וְיִחְלַט הַשּׁוֹר אֲבָל לר' יִשְׁמַעֵאל דְּמַנִּי
לְסַלְקֵן לִיה בְּחוּזֵי לֵאלֹאִשֵׁיב בִּזְאֵס מִהִיאִיא
דְּהַמְנִי (לַעֲלֵי דף לה:) קָשָׁה דְּדִיִּיק
אֲחָת אֲוֹמַרַת חֲלוּקִים עֲלִיו חֲצִירִיו
עַל סוּמוּכּוֹס דְּמִשְׁמַע הֵסֵם דְּאִפִּילוּ
בְּצִירִי וְכִי קִאֲמַר סוּמוּכּוֹס דְּחוּלֵקֵן
וְאִפִּילוּ עוּמַד בְּבִיתוֹ מִדְּלֵאלָא אֲוִקִי
מִתְּנִיתִין עֵוּמַד בְּבִיתוֹ אֲוִי כְּרָבִי
יִשְׁמַעֵאל דְּאֲמַר בִּיזָה הִיא וְנִי לְסַלְקִי
בְּחוּזֵי וְיִמְנִי אִפִּילוּ כְּסוּמוּכּוֹס:

דאָמפּלירן נײַק אומר בײַ ומויִק
הולד אומר איני יודע ומתוך שאין
צו פסק כל הכשעין (שבושות דף מ.
קקנס פפור 18) ועוד אומר ר״י דלא
תשום דכתיב שבועת ה' תהיה בין
דענא ומומשים לא ידענא דצאצוה
בדאמרי התם אי דלמר ליה נ' אית
ידע אם חייב לו מנה אם לא אבל
לידע דבר זה אם משנגסה ילדה או
לא (ב"מ דף 15: וס.) אמר מנה לי
מואל קאמר דהא צפסיק דכתובות
מואל אדשמואל וי"ל דפררישית לעיל
האן מדטוען שמה מוכחא מלתא
גיהא וכן טוען שמה טוב שאין לו
מואל היא ולא מסיק דאדמיהא הא
נאמנת בזהיא דמשאררמני נאנסא
שהצרי גרוע אלא שבכמה מקומות
תאזנינו נוטלן ואמר [בגמ'] דלידך
אם שכל אחד מכיר מקצת אצניו וכן
שאין יכול לישבע משלם דפררישית
דאמרי אינך אין אנו יודעין ודייק
לידע אם הוא אחיהם דמה יודעים
למימר דכ"י קאמר זאת אומרת מנה
לך למימר דהסם:

ה' וּבְשִׁמְעֵתָן כָּל דְּלִילִים גִּבֹּר בִּצְרָק
פִּי הָרֶרֶ"י בֵּר מִרְדְּכִי דִּהֲבָא אִפִּי
עֵשִׂים הֲבֵא מוֹדוֹ דְּהֵי מִיִּלִּי גִבִּי כְּמֹד
אֲרֵי גִרְסִי רֹבֵא מִ"מ לֹא אֲחִיָּא דְּמִים
זִוּק אֲמִירֵין דְּהִמִּים מוֹדִיעִים לְסִיע
יָן אַחֵר:

א א ב מ"י פ"ט מהל'
זקני ממון הל' ב ג
והלכה ו סמוג עשין סא
טו"ש"ע ח"מ סימן ששט
סעיף ב ג וסימן ת סעיף
:ח

ב ג ד ה מ"י פט"ו
מהלכות מכירה הל' ה
סמג לאוין קע טוש"ע ח"מ
סי' רל"ב סעי' כג:

כסהו כראוי. ועצר עליו
השור או חמור ונפל ומת
(לקמן נב.).

הדרן עלך שור שנגח
דו"ה

ונמצא עוברה בצדה
עין ירדע. כלל, ולא
דקדק ויעין לנדר, ו
ירדען, לזה קמי דאמי
וכי אמרין בשנים
חומין (ב.ר. א.) לנדר
די רנה דאמי אמר
תומסס אפלוני ב.ר. אבי
י' (תרפ"ב ב.ר. א.)
אמר דעל שאלא בנחה.
הסור ירדה ופסור נעל
הסור (ס.ש.) משלם. נעל
הסור חצי נוק פהרה.
הסור חס משלם חס
מוק, ורביעי נוק לולד.
הסור חס מוק לולד
חן חמנ חמנעל ספק
והוקין (ס.ש.) ונמצא
נגחן. שיהי נגחן קודם
מכירה ופין רנח אלא
למכירה (ב.ר. א.) מוק
והדרי חן דכמכרע טעמא
לקמיס דרנח לרנח ונח
אמר. יכול שאמר
לו ב.ר. דכמנחנא לא
אלינן נח רנח אלא
חן טעמא טרפא (ס.ש.)

לשמועו במחבריו ילק.
 דהא אינא דרזין לשמועו,
 ורובא לא כללוס את
 וסוהו ליה כי פלגא עלבא
 ומחזיקו עמי
 האלה, ופסלו למוסמס
 ולחזר מחן מחוטב בסק
 לקלן, קמל כומיה,
 דקסמ קי דגל כומיה,
 מלי כנן שור שגמא את
 הפסד ונתלא עברה גלדא
 וזיל דרע לגדי איך היה
 המשפחא את ילדא קודם
 גימיה או אחר קי ופסלו
 טעין דר מנייהו טענת
 ברי ופדן טענת שמה,
 וכמו בסק ביקס (גמס),
 כספא פסקא הילול' נכסא
 קידול' חובקין משוס דלון
 דרעו אס קי 'ו' נ'
 ורשבו קטן ו' כי אה,
 ונתלא חובקין שטן אס אה,
 אכל הכהן על גבי ירשני
 איך היה המשפחא,
 או מרכן ולא סתם ונתגלה
 הדבר סתיה גנן קודם
 לכן, הכה מודה מוסמס
 דלכא אה מחנן מחטב
 כספא אלה חלילין הנה
 הוא טעונן יפה, דריון
 דרובא לא כללוס את
 וסוהו ליה למחבר פסרס אלה
 לזקק אה ליה למחבר
 לרדא עינעלה ליה, ונתלא
 פסרס הפסד, וזיל ומי ילי
 ונתלא חובק, דהסמ קי
 רשבו עינעלה למחבר כסדא
 (רשבו עמ) ורדיוזא
 כלומר ברי, כלומר היכי
 דרע דפליגי בר ושמולא,
 לימוד הי דלי גרבה עמי
 אלהה הוא ולא טעב, ורגיל
 וזיל טעב שטין עמי
 ורדיוזא קודם געשמיס גירסא
 וזיל, דהא פסלו לשמועו
 (ע"ש בארורה), דאקדיר